

CSI MAGYARORSZÁG – TÉNYEK ÉS TÁVLATOK A HAZAI BŰNÜGYI HELYSZÍNELÉSBEN

1. Bevezetés

A rendszerváltást követően a hazai bűnügyi helyszínelés jelentős változásokon ment keresztül – de nem elég jelentős változásokon. A szakma még ma is komoly problémákkal küzd, amelyeket súlyosbítottak a kedvezőtlen jogszabályváltozások, az állomány korai nyugdíjazása és a gazdasági világválság is. Megoldandó problémaként jelentkezik az identitászavar, a demoralizálódás, az életpálya és a tapasztalat hiánya, pénzhiány, és a tudományos műhelyek hiánya, valamint a gyakorlati tapasztalatok megosztásának tökéletlenségei.

Jelen tanulmányban megkísérlem bemutatni a bűnügyi helyszínelés mai állapotát. Felteszem a kérdést, hogy milyen kihívásokat kell a szakterületnek a jövőben legyőzni, milyen szakmai elvárásoknak kell megfelelni, valamint igyekszem választ adni arra, hogy milyen irányba kell és lehet fejlődni, továbbá milyen feladatok várnak a krimináltechnika hazai szakembereire, és ezeket milyen modell keretében tartom megvalósíthatónak.

2. Definíció

Ahhoz, hogy identitásbeli problémáinkat leküzdjük a legfontosabb, hogy pontosan pozicionáljuk magunkat és a feladatainkat. A bűnügyi helyszínelés definíciója értelmezhető szűkebb és tágabb értelemben egyaránt.

2.1. A bűnügyi helyszínelés szűkebb értelmezése

Szűkebb értelemben olyan – a gyakorlatban végzett – krimináltechnikai és krimináltaktikai tevékenység, amely a helyszínen található nyomok, anyagmaradványok felkutatásával és rögzítésével a büntető- vagy közigazgatási eljárásban zajló felderítést, valamint bizonyítást szolgálja, szolgáltatja. Nem tartozik a bűnügyi helyszíneléshez az oktatás, azaz e tevékenység csak gyakorlati munka lehet. Mindamellettt hangsúlyozom, hogy az oktatás kulcskérdés, de erre még alább részletesen kitérek.

A bűnügyi helyszínelés feladata a felderítés során, hogy a nyomok, anyagmaradványok felkutatásával és rögzítésével verziók felállítását kezdeményezze, továbbá a meglévőket erősítse meg vagy zárja ki. Ilyen módon helyszínelői feladat véleményem szerint minden olyan tevékenység elvégzése, ami a nyomozót eme tevékenységhez hozzásegíti, őt ötletekkel látja el, tulajdonképpen támpontot ad a további nyomozás számára. Feladata továbbá, hogy arra alkalmas legyen a szemle eredménye, hogy a bíróságon később bizonyítékul szolgálhasson, vagy az ügyben felmerült releváns

bizonyíték ellenőrzését segítse elő¹⁶². Nem feladata azonban az ügy nyomozása, az elkövető felderítése. Ez téves következtetések levonásához, így hibás helyszíni tevékenységhez vezethet.

Érdemi helyszíni szemlét a rendőrség hazánkban büntető vagy közigazgatási eljárás keretében végez. A helyszíni szemle elsősorban a bizonyítást és nem a felderítést segíti. Ideális állapot természetesen például az, amikor az elkövető helyszínén előhívott, majd rögzített daktiloszkópiai nyomtöredéke alapján az AFIS rendszer segítségével a szakértő azonosítja az elkövetőt, azonban nem ez a tipikus. Így a bűnügyi helyszínelés általában a felderítést vagy a bizonyítást „csupán” szolgálja, a legkritikább esetben szolgáltatja¹⁶³.

2.2. A bűnügyi helyszínelés tágabb értelmezése

Tágabb értelemben: Igazságügyi szakértők helyszíni tevékenysége (pl. orvosszakértői, kriminalisztikai), továbbá a kynologia bűnügyi területe, valamint az egyéb krimináltechnikai tevékenység (pl. kriminalisztikai csapda).

A rendőrségen dolgozó, a büntetőeljárás törvénnyel méltánytalan helyzetbe hozott igazságügyi szakértőknek szinte egyetlen tevékenysége maradt a helyszínen történő megjelenés, szaktanácsadói nyilatkozat tétele. Ezen nyilatkozat hiányában a szemlebizottság vezetője és az eljáró szaknyomozók adott jelenségből téves következtetéseket vonhatnak le, vagy egyszerűen nem tudnának tovább lépni, tehát szerepük a helyszíni szemle során kiemelkedő fontosságú.

A bűnügyi helyszíneléshez tartozik tágabb értelemben a kynologia is, amely a szagazonosítással, a kutyák viselkedésével és az azokból levonható következtetésekkel kapcsolatban ad szakmai felvilágosítást a nyomozó hatóságnak. A bűnügyi kutyás szolgálat helyszíni tevékenysége, a kutyavezetés természetesen a szűkebb értelemben vett bűnügyi helyszínelés része.

A vegyésztechnikai tevékenységek szintén a helyszínelés részét képezik, habár ahhoz gyakran csak utólag kapcsolódnak, vagy teljes egészében nélkülözik azt, azonban a krimináltechnika tudományához tartoznak.

3. A jövő bűnügyi helyszínelése

3.1. Alapvetések az építkezés során

Az európai uniós színvonalnak minden tekintetben megfelelő modern, a tudomány legújabb vívmányait is felhasználó, azok kamatoztatására képes bűnügyi technikai munka feltétele a jól felépített szervezeti háttér is. Meglátásom szerint egy jól működő bűnügyi technikai egység alapjai három alapvetést feltételeznek függetlenül attól, hogy ennek a rendszernek a szervezeti felépítése milyen formát ölt, azaz amennyiben ezen alapvetéseknek

¹⁶² Fenyvesi Csaba: A helyszíni szemle kriminalisztikai sajátosságai. PTE ÁJK Pécs, 2009 1. o.

¹⁶³ A szemle során rögzített nyomok és anyagmaradványok a nyomozás szakaszaihoz való viszonyát jól mutatja a Kovács Gyula szerkesztésében megjelent Dobos János: *Kis nyomozástan (2008)* című monográfiájában megfogalmazott reláció: „A felderítő és bizonyító jellegű (erejű) adatok egymáshoz való viszonya a következő: minden bizonyító erejű adat egyben felderítő jellegű is, de nem minden, a felderítés szempontjából fontos információ bír bizonyító erővel”

megfelelünk, akkor bármilyen rendszerben nyugodtan gondolkodhatunk, mert a végeredmény egy szakmai alapokon működő bűnügyi helyszínelés lesz.

A három alapfeltétel a következő:

3.1.1. Szervezeti önállóság és profiltisztaság

A szervezeti önállóság a bűnügyi technika működésének első alappillére. Ez az alapfeltétele annak ugyanis, hogy a profiltisztaság megőrizhető legyen azaz, hogy a bűnügyi helyszínelő állományt arra alkalmazzák ténylegesen, amire azt kiképezték, oktatták.

Köztudott, hogy a bűnügyi területek közül a bűnügyi technika szférája az egyik leginkább költségigényes terület mind a kiképzés, mind pedig a felszerelés és működőképességének biztosítása szempontjából. A szakterület korszerű és szakszerű műveléséhez speciális ismeretek kellenek, amelyeket az oktatáson, képzésen és későbbiekben a megfelelő gyakorlaton, az ismeretek átadásán keresztül szerzi meg az érintett állomány. Éppen ezért sem az ilyen módon és költségeken kiképzett szakembereket, sem azok munkáját nem szabad egyéb, munkakörükbe nem tartozó tevékenységekre pazarolni.

3.1.2. Szoros együttműködés a bűnügyi szervekkel

Meggyőződésem, hogy a bűnügyi technika megfelelő hatékonysággal csak a nyomozó szervekkel szoros kapcsolatban, azokkal sűrűn kooperálva működhet hatékonyan. Véleményem szerint csak akkor lehet sikeres a rendőrség bűnügyi munkája, ha az önállóan működő bűnügyi technika a bűnügy többi szerveivel – elsősorban a nyomozókkal, vizsgálókkal, értékelő – elemző kollégákkal - napi, jól működő, a helyszíneken is zajló munkakapcsolatban állnak. Ehhez képest kell kialakítani a szervezeti felépítést és kiválasztani az egyes területek vezetőit.

3.1.3. Egységes irányítás

A korrekt és színvonalas szakmai munka feltétele a szemlebizottságok megfelelő irányítási rendszere. Ez alatt értem szakembereink ügyelet általi koordinációját éppúgy, mint a szakmai irányítást, mégpedig napi szinten. A folyamatos szakmai vezetés pedig csak a korszerű, szakszerű, és kimagasló szakmai képességek és ismeretek birtokában lévő ellenőrző funkció mellett működhet megfelelően. Éppen ezért kijelenthetjük, hogy a hozzáértő parancsnoki ellenőrzés is kizárólag ilyen keretek között, azaz egy szakmai egységen belül kaphat létjogosultságot.

E feltétel csak abban az esetben valósul meg, ha az irányítás minden eszköze egy kézben, vagyis egy szervezeti egységben összpontosul. Ellenkező esetben a divergens irányítási vonalak miatt a bizottságok, a szakemberek helyszínelő tevékenysége ellentmondásossá válik, a többirányú követelményrendszer támasztotta igények miatti meghasonlottság, a „paranoid helyzet” válik uralkodóvá.

4. Szervezeti felépítés

Jelenleg a bűnügyi helyszínelés illeszkedik a közigazgatási rendszerbe, hármas tagolásban működik: helyi, területi és országos szinten. Helyi szinten rendőrkapitányságok

bűnügyi osztályain néhol csoport szinten vezető nélkül, máshol külön alosztályként, önálló szakmai vezetővel működik. Területi szinten a rendőr-főkapitányságokon működő Bűnügyi Technikai Osztályokon zajlik e tevékenység. Ezek a szervezeti egységek végzik illetékességi területükön a kiemelt helyszíni szemléket. A rendszerük megvénként változik: van, ahol ezek osztály szinten, vagy alosztály szinten működnek a megyei rendőr-főkapitányságokon, van azonban olyan megye, ahol nincs ilyen egység, vagy az a városi kapitánysághoz tartozik. Ez utóbbi nem okoz fennakadást, ha megkapják a szükséges anyagi és szakmai támogatást a kapitányság vezetőjétől. Azonban az, hogy egy megyei szervnél egyáltalán ne működjön kiemelt technikai egység szakmailag semmivel sem indokolható. Országos szinten szakirányító szerv működik az ORFK Bűnügyi Főosztály keretében, amely egység gondoskodik nyomrögzítő anyagok beszerzéséről, szakmai állásfoglalásokat ad ki, értékelő értekezleteket szervez, részt vesz az oktatásban, és szakmai ellenőrzéseket hajt végre.

Megítélésem szerint ezeknek az egységeknek helyi szinten a bűnügyön belül, önálló egységként, egy szakmai vezetővel ellátva kellene mindenhol működni. Megyei szinten önálló osztály szervezeti formában, szakmai vezetővel szükséges ezeket az egységeket működtetni. Országos szinten pedig indokolt lenne elgondolkodni hosszútávon egy dolgozó, helyszínelő egységen, megtartva természetesen az osztály hivatali, dokumentációs jellegét is, amely a fent leírt feladatokat el tudná látni egy minimális létszámmal. Ennek szintén garantálni kellene a függetlenségét szervezeti értelemben.

Nem tartom működőképes szisztémának a szakirányítás intézményét. Erőtlen, gyakorlatiatlan rendszer ez, amely alacsony határfokkal működik¹⁶⁴. Ehelyett a koordináció, a közös munka intézményében hiszek úgy, hogy a magasabb szervezeti egységbe kerülés csak közvetve, alacsonyabb egységből lenne elképzelhető, kívülről nem. Az alacsonyabb szervezeti egységnek a magasabb szerv rendelkezésére kellene állnia a kiemelt helyszíneken. Ez a gyakorlatban azt jelentené, hogy amennyiben egy kiemelt bűncselekmény helyszíni szemléjét kell lefolytatni valamely városi rendőrkapitányság illetékességi területén, akkor a helyi helyszínelő egységnek a magasabb szervezeti egység irányítása (példamutatása) mellett segédkeznie kellene a szemle lefolytatásában. Ezzel kettős cél valósulna meg: a kiemelt helyszíneken történő mozgásnak és nyomrögzítési lehetőségeknek megismerése a helyi egység által, valamint a megyei helyszínelők példás munkavégzésre, oktatásra történő motiválása. Ugyanígy módon volna érdemes eljárni a majdan, hosszútávon felállítandó országos egység és a megyei egységek relációját tekintve is.

5. Identitás

A profiltisztaságra kell törekednünk, azaz csak azokat a feladatokat végezzük el, amelyek valóban hozzánk tartoznak, minden egyéb próbálkozást mereven el kell utasítani. Mivel egy bűnügyi technikus képzése, és „fenntartása” a más bűnügyi területen dolgozó kollégáknál nagyságrendekkel többbe kerül, ezért ez az elutasítás összetársadalmi és gazdasági érdek is. Mindennek biztosítása a szervezeti függetlenségben rejlik.

Az identitás kialakulásának része az önálló arculat és az egységes, tisztességes felszerelés is. El kell látni a helyszínelő egységeket a megfelelő védőfelszereléseken túl

¹⁶⁴ Szakirányító tevékenység: 51/2007 (OT 31.) ORFK utasítás A Rendőrség bűnügyi tevékenységének szakmai irányításáról

olyan külsőségekben megjelenő, egységes, gusztusos, könnyen emészthető szimbólumokkal is, amelyek erősítik az egy szervezethez, szakterülethez tartozás büszke érzését¹⁶⁵.

6. Életpálya

Ma a bűnügyi helyszínelők egy része a kedvezőnek mondható 24/72-es szolgálati időrendszer miatt, a magasabb fizetésért és a csekély felelősségért dolgozik ebben a beosztásban. Kevés az elhivatott szakember. Ennek egyik oka – az egész szervezetre jellemző lehangoltságon, érdektelenségen túl – a karrierlehetőség hiánya.

Ha egy helyszínelő elvégez egy felsőfokú iskolát, akkor több pénzért ugyanazt a munkát végezheti gyakorlatilag szakmai pályafutása végéig. Mivel a bizottság vezetése és a technikai munka különböző karakterű embert kíván (mint a vizsgáló és nyomozó esetében), csak kevés embernek jelenthet kiugrást az, hogy technikusból szemlebizottság vezető legyen. Azonban – a büntetőeljárás törvény szakértőkre vonatkozó passzusának hatálybalépését követően – már a szakértővé válás sem jelenthet perspektívát - és ezen a ponton az ambíciók meg is szakadtak.

Ezért gondolom, hogy a büntetőeljárásról szóló törvény említett rendelkezésének hatályon kívül helyezése mellett meg kell adni a bűnügyi helyszínelésben dolgozó kollégáknak a karrier lehetőségét, amely ideális esetben egy bűnügyi technikus, szemlebizottság-vezető, szaktanácsadó, igazságügyi szakértő íven halad. Meggyőződésem, hogy egy ilyen, egyre több szakértelmet kívánó, egyre függetlenebb és megbecsültebb beosztások láncolata emelné a szakértői pálya presztízsét, és jövőképet adna a most perspektíva nélküli szakembereknek.

7. Anyagi ráfordítás

Tudomásul kell venni, hogy a bűnügyi helyszínelés sokba kerül. Költségesebb, mint sok más szolgálati terület hiszen itt, mint fentebb említettem a szakemberek kiképzése és fenntartása költségesebb, mint egy hétköznapi rendőre ráadásul, mivel a tudomány legújabb felfedezéseivel párhuzamosan fejlődik a krimináltechnika, ezért az mindig újabb és újabb beruházást kíván.

A bűnügyi helyszínelés tapasztalatom szerint nagyon hálás azért, ha ellátják a szükséges anyagi javakkal, de nagyon meg tudja bosszulni, ha ez elmarad. Itt természetesen nem emberi, személyes bosszúról van szó hanem, ha megfelelő ellátottság mellett kell a bűnügyi helyszínelést végezni, akkor hamar kiderülhet pl. egy helyszínen előhívott és rögzített ujjnyomról, hogy annak tulajdonosa az AFIS rendszerben (ujjnyomazonosító rendszer) azonosított személy, akinek ilyen módon személyes adatait ismerjük, így elszámoltatása akár azonnal megkezdődhet.

Amennyiben azonban a szükséges anyagi eszközök nem állnak rendelkezésre a helyszínelés során, akkor ez az információ egyáltalán nem, vagy csak más nyomozati eszközökkel, általában lényegesen később és költségesebben szerezhető csak meg.

¹⁶⁵ A BRFK újonnan felállt helyszínelő egységénél 2009-ben az állomány által tervezett, majd szavazással kiválasztott állományjelzöből egyet engedélyeztünk, amelyet a helyszínelők azóta is méltósággal, saját akaratukból viselnek.

8. Egységes szakmai anyag

Nem áll rendelkezésre egy olyan ORFK utasítás, amely a büntetőeljárás törvény, és a nyomozati utasítás után a jogszabályi hierarchiában a szakma nagy részének támogatását bírná. Konkrétan semmilyen utasítás nincs hatályban, ami annál inkább furcsa, mivel a bűnügyi helyszínelők két eljárási szabály szerint folytatnak le helyszíni szemlét: közigazgatási- és büntetőeljárásban. Míg előbbit részletes, 2006-ban kiadott utasítás szabályozza, addig utóbbi esetében ez nem áll rendelkezésre (amelyből évente országosan közel százezret folytatnak le).

Javaslatom szerint létre kellene hozni egy kodifikációs bizottságot az ország különböző szakemberiből (gyakorlati, oktatási, szakirányító) és javaslatot kellene tenni egy általános valamint különös részből álló, utasítás formájában megjelenő „kódexre”. Egy ilyen jogi eszköz megszüntetné az országban heterogén módon folyó szemléket, és zsinórmértékül szolgálna valamennyi bűnügyi területen dolgozó helyszínelő számára, valamint egyszerűbb eligazodást nyújtana az ügyészségek és bíróságok számára is, továbbá megadná a parancsnoki számonkérhetőség keretét is.

Ma egységes iránymutatás híján abban az esetben, ha egy – a munkáját hanyagul végző – helyszínelőt felelősségre kell vonni, akkor a munkaköri leírásához és a kollégái tanúvallomásához tud nyúlni a parancsnok, később az ügyész és a bíró is. Ezek a tanúvallomások a szokásjogot hivatottak eljárási keretek közé szorítani. Ezt az „ex-lex” állapotot meg kell szüntetni, és életre kell hívni egy igényes, az egységes munka irányába mutató szakmai anyagot.

9. Igazságügyi szakértők

A rendőrségi szakértők büntetőügyekben történő szakvéleményadásának kizárásával a hagyományos kriminalisztikai szakértést – hasonlóan a bűnügyi orvosláshoz - a rendőrség keretein belül tulajdonképpen halálra ítélték.¹⁶⁷ A rendőrségen egykor dolgozó szakértők nagy része nyugdíjba ment, mások a Bűnügyi Szakértő- és Kutatóintézetben dolgoznak, harmadik részük pedig a rendőrségen belül más területen helyezkedett el.

Ma már világosan látható, hogy a törvény módosítása egy szűk réteg önös érdekét szolgálta, de a szakmának, így az egész nemzetnek káros volt. Következményeként a szakértői díjak drasztikusan emelkedtek, és sokszor a szakvélemények is lassabban készülnek el, miközben egyes területeken minőségi romlás tapasztalható. A korábban meghirdetett ideológia: mely szerint a rendőrségi szakértőket elfoglaltságuk miatt ki kell zárni a szakvéleményadás lehetőségéből, nem hozta meg a várt eredményt. Így ennek a rendszernek megváltoztatása: tulajdonképpen „in integrum restitutio” szükséges. Azonban eltelt három év, és a szakma egy része nem tud, egy másik – tehetséges - hányada pedig valószínűleg nem kíván a magánszférából visszatérni, így egy esetleges jogszabály módosítást követően, csak komoly építkezés révén lehet a 2007 decemberében megváltoztatott állapotot visszaállítani. Meggyőződésem szerint szükség van a rendőrségen belül dolgozó szakértőkre, amely nem jelent kockázati tényezőt a szakvélemények pártatlanságának követelményére nézve.

A szakértővé válás akkor eredményez szakmai megalapozottságot és presztízszt, ha az igazságügyi szakértői igazolvány átvétele egy jogilag pontosan körülírt, a teljesített

¹⁶⁶ Vö. A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 103. § (1) b. pont

követelmények esetén garantált érési folyamat végállomása. Nem folytatható az a gyakorlat, hogy egyes szakterületeken az iskola elvégzését követően valaki szakértő lesz. Fontos, hogy csak a fentebb említett szakmai pályáíven végighaladva válhasson egy bűnügyi technikus szakértővé. Amennyiben valamelyik lépcső kimarad, annak hiányát a szakértő és a szakma is később érezni fogja. Így nagyon fontosnak tartom a szakértővé érés folyamatába beépíteni a megfelelő jogi és szakmai-gyakorlati biztosítékokat, hogy ne válhasson bárkiből, rövid idő alatt igazságügyi szakértő.

Amennyiben ez az életpálya megvalósítható, akkor a rendőrségen zajló igazságügyi szakértés visszakapná jól megérdemelt presztízsét.

10. Oktatás, kreditrendszer

A szakmailag igényes technikus képzett, tisztában van a legújabb krimináltechnikai vívmányokkal, folyamatosan képi magát, érdeklődést tanúsít a modern technológiák iránt, figyelemmel kíséri az új nyomrögzítő- és fényképezési eljárások megjelenését. Annak érdekében, hogy ezeket minden bűnügyi technikus – az is, aki kevésbé motivált, netán nem beszél idegen nyelvet, vagy szabadidejének egy részét nem saját szakmai fejlődésére fordítja – megkapja a megfelelő képzést, intézményesíteni kell a továbbképzést, és érdekeltté, sőt kötelezővé kell tenni a szakmai fejlődést az egyén számára.

Ezt két fronton tartom elképzelhetőnek: egyrészt az ORFK Oktatási Igazgatóság Dunakeszi Kiképző Bázisán keresztül, ahol ma is színvonalas szemlebizottság vezetői és bűnügyi technikus képzés folyik, továbbá helyben, a vezető által szervezett képzések révén. Mindkettő szükségszerűen gyakorlati alapokon, gyakorlati szakemberek által tartott oktatás helyszíne. Olyan képzésé, amely gyorsan és jól emészthetően közvetíti a tudást, és nélkülözi a terjengős elméleti gondolatokat.

A Budapesti Rendőr-Főkapitányságon minden évben folyamatosan, változó szakterületen folyik helyben dolgozó igazságügyi szakértők által tartott kiscsoportos, rövid, gyakorlatias oktatás, amely a napi nyomrögzítési munkában mindig az adott területhez köthetően szinte azonnal érzékelhető javulást hoz. Ilyen volt az először 2008-ban tartott daktiloszkópiái oktatás, majd a tavalyi nyomszakértői, és hasonló sikereket várunk az idei vegyész szakértői oktatástól is. A daktiloszkópiái oktatást követően az addig minden ötödik azonosítható ujjnyomstatisztikából néhány hónap alatt a minden harmadik azonosítható ujjnyomstatisztikáig jutottunk, ami példás eredmény¹⁶⁸.

Véleményem szerint szükséges továbbá az állományt évente, „szárazon” gyakoroltatni: azaz előre, titkos terv alapján telepített nyomokkal ellátott helyszínt feldolgoztatni velük, majd a tapasztalatokat kicserélni, a tanulságokat levonni.

A helyi szinten szervezett képzést ki kellene egészítenie véleményem szerint több - jogilag kötelező - az ORFK Oktatási Igazgatósága által szervezett oktatásnak. Ezek keretében különböző nyomozó hatóság tagjai, elismert gyakorlati szakemberek, és megyei bűnügyi technikai osztályvezetők által gyakorlati ismeretekből és ügyismertetésekéből álló képzéseket kellene tartani, amelyekből a technikus érdeklődése szerint válogathatna. A képzéseket kreditrendszer keretében, különböző értékű kreditpontokért kellene a technikusnak látogatnia, amelyből egy – ORFK utasításban – meghatározott mennyiséget kellene a bűnügyi technikusnak három év alatt összegyűjtenie. Ennek bevezetésével biztosítható lenne a bűnügyi helyszínelő állomány folyamatos képzése, szellemi

¹⁶⁸ Gárdonyi Gergely: A bűnügyi helyszínelők régiósításának tapasztalatai. Belügyi Szemle 2010/5. szám 70.o.

karbantartása, így az a csatorna, ahol a legújabb krimináltechnikai eljárásokról a tájékoztatást megkaphatják.

11. A tudomány műhelye

A bűnügyi helyszínelés „tudománya” nélkülözi a nagyszámú, egyetemi végzettséggel, sőt tudományos fokozattal rendelkező szakembereket. Ez komoly probléma, hiszen így nincs kiépítve az út a modern eljárások és a végrehajtó állomány között, valamint nincs biztosítva a tudományos kutatások meghatározó szerepe a bűnügyi tudományok rendszerében. Pedig a kriminalisztika a krimináltechnika közvetítésével integrálja a bűnözés elleni küzdelem céljaira felhasználható természettudományokat¹⁶⁹, így lételemünk, hogy a tudományos kutatásokban naprakészek legyünk.

E tudományos műhelyek helye a Rendőrtiszti Főiskolán és a jogi karokon lenne. Utóbbi helyeken ez nem fejlődhet ki – tudniillik esélye sincs –, hiszen a leendő ügyészek és bírók a kriminalisztika tudományát csak egy féléven át tanulják, és kollokviummal zárják. Ezért a krimináltechnika témakörből szerencsés esetben is egy-két előadást hallgathatnak meg, és a számonkérés során is csupán néhány marginális kérdéssel találkozhatnak.¹⁷¹ A megoldást az jelentené, ha a jogi karokon a kriminalisztika meghatározóbb tantárgy lenne, így több hallgató kaphatna kedvet e területen kutatni. A Rendőrtiszti Főiskolán pedig fokozni kell a tudományos élet iránt érdeklődők kutatási szándékát, amelyet speciális, krimináltechnikai területet érintő ösztöndíjjal látok megvalósíthatónak.

12. Összegzés

A Budapesti Rendőr-főkapitányság bűnügyi helyszínelő egységének vezetőjeként és jogi doktoranduszaként egyaránt azon tevékenykedem, hogy a fent vázolt problémákat a szakmával közösen megoldva egy európai színvonalú, folyton fejlődő bűnügyi helyszínelő egységet üzemeltessünk Magyarországon. Amennyiben a fenti intézkedések megtörténnek, az elképzelések megvalósulnak, akkor véleményem szerint garantálható egy hosszútávon is magas minőségű bűnügyi helyszínelés. Ehhez bocsátom közre jelen dolgozatomat – amolyan gondolatébresztőnek.

¹⁶⁹ Katona Géza: A kriminalisztika és a bűnügyi tudományok. BM Kiadó. Budapest, 2002. 89. o.

¹⁷⁰ Finszter Géza: Kriminalisztikai a jogi felsőoktatásban. Tanulmány. OKRI Budapest, 2008. 12. o.